Niyet Ve Amel
Gönderen Kadir Hatipoglu - Nisan 03 2014 23:21:22

  AYET : İSRA SURESİ – 84. AYET   قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىسَبِيلاً:   MEALİ :   “De ki: Herkes, kendi mizaç ve meşrebine göre iş yapar. Bu durumda kimin doğru bir yol tuttuğunu Rabbiniz en iyi bilendir.”   (İSRA SURESİ – 84. AYET)   Zeyd b. Meysere’nin belirttiğine göre bir hadis-i kutsîde Allah şöyle buyurur: “Ben her hikmet ehlinin sözünü hemen kabul etmem. Önce onun arzusuna ve gayesine bakarım. Eğer onun arzusu ve gayesi ben olursam, o zaman onun susuşunu ve hiç ağzını açmasa bile sözünü zikir sayarım.”   İbrahim Nehaî diyor ki: “İnsan bazen çirkin bir söz söyler. Fakat bu sözü söylerken iyi niyetli olduğu için ulu Allah bu söze karşılık insanların kalplerinde öyle bir hoşgörü uyandırır ki, onlar –adam bu sözü söylerken iyilikten başka bir şey düşünmemiştir- derler. Buna karşılık insan bazen güzel bir söz söyler. Fakat Allah tarafından insanların kalplerinde o söze karşılık öyle aleyhte bir tepki uyandırır ki, onlar –adam bu sözü kötü niyetle söylemiştir- derler.”   Avn b. Abdullah (RA) diyor ki: “Eskiden iyilikseverler birbirlerine şu üç vecizeyi yazarlardı: “Kim ahireti için amel işlerse Allah onun dünya işlerinin çözümünü üzerine alır.”   “İç âlemini ıslah eden kimsenin Allah ta dış görünüşünü ıslah eder.”   “Allah ile arasını düzelten kimsenin, Allah ta insanlarla arasını iyi yapar.”   Ulu Allah şöyle buyuruyor: قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىسَبِيلاً:   “De ki: Herkes, kendi mizaç ve meşrebine göre iş yapar. Bu durumda kimin doğru bir yol tuttuğunu Rabbiniz en iyi bilendir.” (İSRA SURESİ – 84. AYET)

Hasan-ı Basri (RA), bu ayette geçen ŞAKİLE kelimesinin, NİYET anlamına geldiğini ve buna göre amelin sıhhatinin niyete bağlı olduğunu belirtmiştir.   Hz Peygamber (SAV) şöyle buyuruyor: “Müminin niyeti amelinden hayırlıdır.”   Hadis âlimleri bu hadisin gerekçesini açıklarken şunu söylerler: “Çünkü insan bazen amele dönüşmeyen iyi niyetinden dolayı sevap kazanır, ama hiçbir zaman niyetsiz amelinden dolayı sevap kazanamaz.”   Diğer bazı hadis âlimleri de şöyle izah ederler: “Müminin niyetinin amelinden hayırlı sayılmasının sebebi, niyetin uzun ömürlü, amelin kısa süreli oluşudur. Çünkü insan hayatı boyunca iyilik yapmaya niyet edebilir, fakat ömrü boyunca sürekli olarak iyilik yapamaz.”   Başka hadis âlimleri de şu izah tarzını kullanırlar: “Müminin niyetinin amelinden hayırlı sayılmasının sebebi şudur: Niyet kalbin amelidir ve kalp marifet kaynağıdır. Marifetten kaynaklanan amel de tabii ki, diğer amellerden üstün olur.”   Hz Peygamber (SAV) şöyle buyuruyor: “Kıyamet günü Allah’ın huzuruna öyle bir kul getirilir ki, adamın sıradağlar gibi iyi amelleri vardır. Fakat bu arada: “Falancada hakkı olan gelip alsın.” diye bir ses duyulur. Bu ses üzerine birçokları gelip adamın iyi amellerinden hakları kadarını alıp götürürler. Sonunda iyi amelleri tükenip te adam şaşkın gibi ortada kalınca, Allah kendisine şöyle buyurur: “Benim katımda sana ait öyle bir hazine var ki, ondan ne senin ne meleklerin ne de kullarımın haberi yoktur.” buyurur. Adam: “Ya Rabbi, nedir o hazine?” diye sorunca, Allah ona şöyle buyurur: “Bu hazine, senin niyet edip te yapamadığın iyiliklerdir. Onların her birisi için defterine yetmiş kat sevap yazdım.”   Anlatıldığına göre İsrail oğullarından bir abit, bir gün bir kum yığınının yanından geçerken o kumun un olmasını ve onunla o yıl büyük bir kıtlık içinde bunalan yöre halkının karnını doyurabilmeyi özledi. Bunun üzerine Allah, o zamanın peygamberine vahyederek şöyle buyurdu: “O kuluma, görmüş olduğu kum yığını kadar unu olmuş ta hepsini halka dağıtmış gibi sevap yazdığımı bildir.”   Yine anlatıldığına göre kıyamet günü bir kul Allah’ın huzuruna getirilince sağ eline verilen amel defterinde hac, umre, zekât, sadaka gibi birçok ameller görür ve içinden: “Bunların hiç birini ben işlemedim, herhalde bu benim amel defterim değil.” der. Bunun üzerine Allah kendisine şöyle buyurur: “Oku, o senin amel defterindir. Sebebine gelince, sen ömrün boyunca: “Keşke param olsaydı da hacca gitseydim. Keşke param olsaydı da zekât ve sadaka verebilseydim, Allah yolunda savaşabilseydim.” der dururdun. Ben de niyetinde samimi olduğunu bildiğim için yapmayı özlediğin o amellerin tümünün sevabını sana yazdım.”   Fakat böyle bir kulun niyetinin samimiliğini ispat edebilmesi için elindeki yetersiz varlığının bir kısmını esirgemeden verebilmesi gerekir. Mesela böyle bir kul yarı yolda kalmış bir hacı adayı ile karşılaşınca içinden şöyle demelidir: “Eğerli yeterli miktarda param olsa hacca giderdim. Fakat madem ki o kadar param yok, hiç değilse elimdeki şu iki sarı lirayı şu yarı yolda kalan hacı adayına vereyim.”   Bunun tersine böyle bir kul cimriliğe kapılarak elindeki az malın bir kısmını vermekten kaçınır da az malının bir kısmını nasıl vermemişse, malı çok olduğu takdirde de ondan da vermeyeceği Allah’ın malumu olursa, o zaman niyetine sevap alamaz.   Sehl b. Sa’d Saidî (RA)’ın rivayetine göre Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurur:

     “Müminin niyeti amelinden, münafığın ise ameli niyetinden daha hayırlıdır. Herkes niyeti uyarınca amel işler.”   Muhammed b. Ali (RA)’ın rivayetinde Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurur: “Kim ki, Allah’ın ezelî ilmine göre cehennemlik olan bir kulu adalete uygun bir hareketinden dolayı Allah için severse, bu sevgiden dolayı Allah ona cennetlik bir kul sevmiş gibi sevap verir. Buna karşılık kim Allah’ın ezelî ilmine göre cennetlik olan bir kuldan, haksız bir davranışından dolayı Allah için nefret ederse bu nefretinden dolayı Allah ona cehennemlik bir kula karşı nefret beslemiş gibi sevap verir.”   Anlatıldığına göre Allah, Hz Musa (AS)’a şöyle sordu: “Ya Musa! Sırf benim rızam için, hiçbir amel işledin mi?” Hz Musa (AS) şöyle cevap verdi: “Allah’ım, senin için namaz kıldım, oruç tuttum, sadaka verdim ve senin adını zikrettim.” Bu cevap üzerine Allah şöyle buyurdu: “Ya Musa, kıldığın namaz senin lehine bir belge, tuttuğun oruç seni ateşten koruyacak bir kalkan, verdiğin sadaka kıyamet günü altına sığınacağın bir gölge zikir de önünü aydınlatacak bir nurdur. Sırf benim için işlediğin amel nedir?” O zaman Hz Musa (AS) şöyle dedi: “Ya Rabbi, sırf senin için olan amel nedir?” Allah şöyle buyurdu: “Ya Musa, Hiç bir dostumu sırf beni için sevdiğin ve hiçbir düşmanımdan sırf benim için nefret ettiğin oldu mu?” O zaman Hz Musa (AS) anladı ki, en faziletli amel Allah için sevmek ve Allah için nefret etmektir.”   Ebu Hüreyre (RA)’ın rivayetinde Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurur: “Hiç şüphesiz Allah, sizin dış görünüşlerinize, servetlerinize ve ne durumda olduğunuza değil, işlediğiniz amellere ve kalplerinize bakar.”   Hz Aişe (RA)’nın rivayetinde Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurur: “Kim ki insanların nefreti pahasına Allah’ın rızası peşinde koşarsa, Allah hem kendisi ondan razı olur ve ona insanların rızasını kazandırır. Buna karşılık bir kimse Allah’ı darıltmak pahasına insanların hoşnutluğunu ararsa Allah hem kendisi ondan nefret eder ve hem de insanları ondan nefret ettirir.”   Ebû Mes’ud Ensarî (RA)’ın rivayetine göre, sahabelerden birisi bir gün Hz Peygamber (SAV)’in huzuruna geldi ve savaşa katılmak istediğini söyleyerek: “Ya Rasülallah! Bana bir binek hayvanı sağla.” dedi. Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurdu: “Falancaya git te sana bir binek hayvanı versin.” Adam da gösterilen yerden binek hayvanını alınca geri dönüp durumu Hz Peygamber (SAV)’e bildirdi. Bunun üzerine Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurdu: “Kim hayırlı bir işe öncü olursa, o işi yapan kadar sevap kazanır.”   Hz Peygamber (SAV),başka bir hadisinde şöyle buyurur: “Hayırlı bir işe öncü olan, onu yapmış gibidir.”   Huzeyfe’tül Yemanî (RA)’ın anlattığına göre, bir gün dilenci Hz Peygamber (SAV)’in bulunduğu meclise gelerek bir şeyler istedi. Hiç kimseden ses çıkmadı. Fakat sahabelerden biri adama bir şeyler verince herkes te ona bir şeyler verdi. Bunun üzerine Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurdu: “Kim hayırlı bir yolun çığırını açar da başkaları arkasından gelirse o kimse kendi iyiliğinin sevabını kazandığı gibi kendisine uyanların işledikleri iyiliklerin toplam sevapları kadar sevap kazanır hem de arkasından gelerek hayır işleyenlerin sevabında da hiçbir eksilme meydana gelmez. Buna karşılık bir kötülüğün çığır açıcısı olur da peşinden başkalarını da sürüklerse, kendi işlediği kötülüğün

günahına girdiği gibi peşinden sürüklediği kimselerin girdikleri günahların toplamı kadar bir günah yüklenir, hem de peşinden gelerek kötülük işleyenlerin günahlarında bir azalma meydana gelmez.”   Temîm-i Dârî (RA)’ın rivayetinde Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurur: “Kim şu beş şeyi yapmış olarak kıyamet günü huzura gelirse cennete girmesine hiç bir engel kalmaz: 1-) Allah için nasihat 2-) Allah’ın Rasülü (SAV) için nasihat 3-) Allah’ın kitabı için nasihat 4-) Müslüman yetkililer için nasihat 5-) Sıradan Müslümanlar için nasihat   Bu konuda başka bir hadisinde Hz Peygamber (SAV) şöyle buyuruyor: “Dikkat ediniz, din nasihattir.” O arada bir sahabe sordu: “Kime karşı ya Rasülallah?” Hz Peygamber (SAV) şöyle buyurdu: “Allah’a, Onun Rasülü (SAV)’e, O’nun kitabına ve tüm Müslümanlara karşı.”   ALLAH İÇİN NASİHAT: Allah’a iman etmek, insanları O’na inanmaya çağırmak ve tüm insanların ona inanmasını dilemek demektir.   ALLAH’IN RASÜLÜ (SAV) İÇİN NASİHAT: Peygamberimiz (SAV)’in Allah katından getirmiş olduğu gerçeklere inanmak, O (SAV)’in sünnetine uymak ve diğer insanları da böyle yapmaya çağırmak demektir.   MÜSLÜMAN YETKİLİLER İÇİN NASİHAT: Onların emirlerine uyup yasaklarından kaçınmak, onlara iyiliği hatırlatıp yasaklardan uzak durmalarını söylemek ve kendilerine karşı silahlı bir ayaklanmaya kalkışmamak demektir.   TÜM MÜSLÜMANLAR İÇİN NASİHAT: Kendin için ne istiyorsan, herkes için de onu istemen, kendin için istemediğin bir şeyi başkaları için de istememen ve tüm Müslümanların birbirlerine karşı dirlik ve dayanışma halinde olmalarını dilemen demektir.   Nice uyuyan kimse var ki, defterine namaz kılanların sevabı yazıldığı halde öyle uyanık kalanlar var ki, uyuyor sayılırlar. Şunu demek lazım: Adamın birini düşününüz: Her seher vakti yataktan kalkıyor, abdest alarak sabaha kadar nafile namaz kılıyor. Bir gece yine bu niyetle yatağa girdiği halde ağır uykuya dalarak sabaha kadar uyuya kalmış, fakat uyanınca: “İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn.” diyerek yaptığından üzüldüğünü ifade etmiştir. İşte bu adam namaz kılanlardan yazılır ve iyi niyeti sayesinde gece kalkıp ibadet edenlerin sevabını kazanır.   Bir de hiçbir gece kalkıp namaz kılmayan bir adam düşününüz. Adam sabah oldu sanarak kalkmış ve abdest alıp camiye gitmiştir. Fakat henüz sabah namazının vaktinin girmediğini anlayınca içinden: “Tan yerinin henüz ağarmadığını bilseydim, yataktan kalkmazdım.” diyerek sabah namazının vaktini beklemeye koyulmuştur. İşte bu adam uyanık olduğu halde uyuyanlar arasında sayılır.   KAYNAK : EBUL LEYS SEMERKANDÎ   TERCÜME : YAMAN ARIKAN

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler